

Memo

Onderwerp

Toezegging aan Provinciale Staten over toezenden van de maatregelkaart biodiversiteit en leefgebieden

Geachte leden van Provinciale Staten,

Tijdens de Themavergadering Natuur en Milieu van 20 mei jl. heb ik toegezegd de provinciale maatregelkaart biodiversiteit en leefgebieden toe te zenden aan Provinciale Staten.

De provinciale maatregelkaart biodiversiteit en leefgebieden is een kaart met verschillende kaartlagen. De kaart kan geopend worden op de provinciale website via onderstaande link:

<http://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=d7fed2c300484f74b458b42ed1bb5b07>

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Johan van den Hout,
Gedeputeerde Natuur, Water en Milieu.

Datum

22 juni 2016

Documentnummer

4009760

Aan

Provinciale Staten

Kopie aan

van

J.J.C. van den Hout

Telefoon

(073) 681 2654

Email

jpoelmans@brabant.nl

Bijlage bij toezegging met betrekking tot Wildbeheereenheden in de provincie Flevoland

Tekstdelen uit het faunabeheerplan Flevoland 2014 - 2018

Algemeen

De provincie Flevoland heeft op het gebied van Faunabeheer een hoge organisatiegraad op uitvoeringsniveau in vergelijking met de andere provincies in de vorm van de Stichting Faunabeheer Flevoland (SFF). De SFF is een professionele Wildbeheereenheid (WBE) die met negen medewerkers in nauw overleg met grondeigenaren en de provincie zorg draagt voor jacht, beheer en schadebestrijding in het overgrote deel (ca. 98.000 ha) van de provincie Flevoland. De FBE maakt voor het invulling geven aan het faunabeheer gebruik van het secretariaat van de SFF.

De provincie Flevoland kent als enige provincie in Nederland één WBE bestaande uit faunabeheerders in dienst van de WBE. De gemeenten Noordoostpolder, Urk, Zeewolde, en Almere maken gebruik van de faunabeheerders van de WBE. De gemeenten Lelystad en Dronten hebben eigen faunabeheerders in dienst.

Voor de komende beheerperiode wil de FBE het faunabeheer in de provincie Flevoland verder professionaliseren. De organisatie die de FBE hierbij hanteert is als volgt;

- Bestuur van de FBE: Verantwoordelijk voor het faunabeheerplan.
- (ambtelijk) Secretaris van de FBE: Verantwoordelijk voor de aansturing en coördinatie van de beheermaatregelen zoals beschreven in het faunabeheerplan.
- SFF/WBE: Verantwoordelijk voor de aansturing en coördinatie van de uitvoering van de beheermaatregelen zoals beschreven in het faunabeheerplan.

Toelichting

Faunabeheereenheid

Er is in Flevoland één FBE opgericht voor de gehele Provincie. Uniek voor Nederland is dat ook gemeenten vertegenwoordigd zijn in de FBE, en dus geen "witte vlek" zijn. Hoewel de FBE bestaat uit een evenwichtige vertegenwoordiging van grote eigenaren/jachthouders zullen er ook binnen dit werkgebied witte vlekken zijn.

'Witte vlekken' zijn gronden waarvan de eigenaren/jachthouders niet vertegenwoordigd zijn in de FBE, zoals bijvoorbeeld het waterschap en vliegveld Lelystad. Ook zij kunnen echter de wens hebben om een ontheffing aan te vragen voor beheer of schadebestrijding, of gebruik willen maken van een aan de FBE verleende ontheffing. Vanwege de integrale benadering van het soortenbeheer hanteert de FBE in het gehele werkgebied dezelfde randvoorwaarden en uitgangspunten. Bij gebruik van een ontheffing in een 'witte vlek' zal de aanvrager gehouden worden aan de uniforme voorwaarden voor uitoefening, monitoren en rapporteren. Tevens wordt voor gebruik van een aan de FBE verleende ontheffing in een witte vlek aan de gebruiker € 100,00 per ontheffing in rekening gebracht.

De Faunabeheereenheid Flevoland (FBE) neemt op grond van artikel 29 Flora- en Faunawet een sleutelpositie in bij de voorbereiding en uitvoering van planmatig, duurzaam faunabeheer in de Provincie Flevoland ten behoeve van:

- het planmatig beheer van diersoorten,
- voorkomen en bestrijden van schade aangericht door dieren.

De FBE, met daarin vertegenwoordigd;

- Land- en Tuinbouworganisatie organisatie Noord (LTO Noord),
- Terreinbeherende organisaties: Stichting Flevolandschap (SFL), Staatsbosbeheer Directie, Oost (SBB) en Vereniging Natuurmonumenten (NM),
- Gemeenten (Almere, Zeewolde, Dronten, Lelystad, Urk),
- Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging (KNJV),

draagt hierdoor planmatig en duurzaam bij aan het behoud en de ontwikkeling van gezonde en diverse faunastand. Daarbij draagt de FBE zorg voor een gedegen afweging van belangen van de participerende partijen in een gezamenlijk faunabeheerplan voor de periode 2014-2018.

GAK Flevoland

Voor het specifiek ganzenbeheer is, in navolging van het Ganzenakkoord, het GAK Flevoland ingesteld. GAK Flevoland functioneert als werkgroep onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de FBE. GAK Flevoland draagt zorg voor de vertaling van het Ganzenakkoord naar de Flevolandse situatie. GAK Flevoland heeft deze vertaling als voorstel voor beheermaatregelen aan de FBE gedaan. De FBE heeft dit voorstel onderdeel gemaakt van dit faunabeheerplan.

In de werkgroep GAK Flevoland zijn vertegenwoordigd:

- Provincie
- Vogelbescherming Nederland
- Stichting Het Flevo-landschap
- FBE, Gemeenten
- FBE, LTO
- FBE, KNJV
- FBE, Terreinbeherende organisaties Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer
- FBE, secretaris

De leden van de werkgroep, onder voorzitterschap van de voorzitter van de FBE, vertegenwoordigen hun achterban bij de vertaling van het Ganzenakkoord in het voorstel voor beheermaatregelen aan de FBE. Er is overeenstemming over de voorgestelde aanpak en er zal in principe invulling gegeven worden aan de realisatie conform dit faunabeheerplan. Het uitgangspunt voor beheer op hoofdlijnen is beschreven in paragraaf 6.1.2. De beheermaatregelen zijn per soort uitgewerkt in paragraaf 6.2 (trek ganzen), 6.3 (stand ganzen) en 6.14 (nijlgans, Canadese gans en gedomesticeerde gans).

Uitvoering beheermaatregelen

Op grond van artikel 67, 1e lid, zijn jachtaktehouders en faunabeheerders in dienst van de SFF aangewezen om de stand van overzomerende grauwe gans te beperken op basis van het faunabeheerplan.

Organisatie

1. De houder van de aanwijzing voor afschot is de FBE.
2. De houder van de aanwijzing voor voorkomen van nieuwe broedkernen is de FBE.
3. De uitvoering van de beheermaatregelen wordt gecoördineerd door de secretaris van de FBE.
4. De FBE stelt voor verslaglegging van gegevens en beheermaatregelen kwalitatieve en uniforme formulieren ter beschikking.
5. De secretaris van de FBE adviseert grondgebruikers bij de uitvoering van schadevoorkomende en beperkende maatregelen.
6. De secretaris van de FBE is verantwoordelijk voor de verslaglegging van de uitgevoerde beheermaatregelen van de grondgebruikers, de FBE is verantwoordelijk voor het aanleveren van de verslaglegging aan Gedeputeerde Staten van de Provincie.

Uitvoering

Voor de uitvoering van de beheermaatregelen ter voorkoming van schade aan gewassen en het ontstaan van nieuwe broedkernen is de grondgebruiker verantwoordelijk voor de inzet van preventieve middelen.

Voor de inzet van de beheermaatregel afschot dient de grondgebruiker voorafgaand aan de periode waarin afschot is toegestaan aan de secretaris van de FBE een overzicht aan te leveren van schadegevoelige percelen op kaart en de namen en adresgegevens van de jachthouder(s) en eventueel jachtaktehouders van deze percelen die uitvoering zullen geven aan de beheermaatregel afschot.

De FBE staat voor dat de beheermaatregel afschot wordt uitgevoerd door de faunabeheerders van de SFF met ondersteuning van jachtaktehouders aangesloten bij de stichting Faunabeheer Flevoland.

Voor de inzet van de beheermaatregel schudden, insmeren, weghalen van eieren en verstoren van nesten dient de grondgebruiker voorafgaand aan de periode waarin de beheermaatregel wordt ingezet aan de secretaris van de FBE een overzicht aan te leveren van de situatie op kaart en de (te verwachten) aantallen en de gewenste aanpak en de namen en adresgegevens van bevoegde personen die uitvoering zullen geven aan de beheermaatregelen.

De FBE staat voor dat de beheermaatregelen schudden, insmeren, weghalen van eieren en verstoren van nesten worden uitgevoerd door of namens de grondgebruiker na akkoord van de secretaris van de FBE en onder toezicht van de faunabeheerders van de SFF.

Tekst Anja Krabben, foto's Roy de Beunje

SLECHTS 600 DODE GANZEN PER JAAR

DE PROVINCIE FLEVOLAND DOET HET GOED ALS HET OM DE GANZEN GAAT, ZO VINDEN ZE ZELF. THEMATIJDSCHRIFTEN MOCHT EEN OCHTEND MEE MET TWEE MANNEN VAN WBE FAUNABEHEER FLEVOLAND. KIJKEN WAAR DE GANZEN ZIJN.

Het is vroeg, erg vroeg voor iemand die dat niet gewend is. Maar aangezien het een prachtige, zelfs zeer hete zomerdag dreigt te worden, is dat geen straf. Het is 5.30 uur en we hebben afgesproken op een landelijke weg ten noordwesten van Almere met Hans Ernst, directeur van Wildbeheereenheid (WBE) Faunabeheer Flevoland en Hans Postma, een van de vijf jachttopzichers van deze provincie. Postma is gekleed in een legergrijze broek en een legergroene jas. Voor die jas is het eigenlijk te warm, zelfs voor zo vroeg in de ochtend, maar het is effectief tegen de vele muggen. We nemen de fourwheeldrive van Postma en rijden het landelijke gebied van Flevoland in, terwijl

de zon aan de einder opkomt. Enkele dagen terug kreeg Faunabeheer Flevoland een schademelding van een akkerbouwer, ganzen hadden flinke schade aangebracht op een veld met wortels. Als eerste rijden we naar dit veld toe, de mannen willen laten zien hoe dat er uit ziet, als duizenden grauwe ganzen op bezoek zijn geweest. Het oogt triest. Postma vindt met moeite nog enkele zielige, verdroogde worteltjes. "Het hele veld, 18 hectare groot, is in één weekend zo goed als kaalgevreten door de grauwe ganzen. 80% was weg. 165.000 euro schade." Het gaat in de zomer bijna alleen om grauwe ganzen, zegt Ernst. Ganzen zijn grazers, zoals koeien, maar versmaden ook een wortel niet. Met hun zware snauvels wroeten ze ondergronds en trekken ze

zo de wortel de grond uit, legt hij uit. "En het gaat niet alleen om het verlies van het gewas, maar ook de ganzenstront die achterblijft. Het zag hier geheel oranje van de stront, het veld is nu al weer bewerkt."

DE NIEUWE WILDERNIS

Postma kent het gebied op zijn duimpje, is er elke dag te vinden, en is dan ook steeds de eerste die wild spot. Als we twee reeën zien rennen, zegt hij enthousiast: "Kijk, de reebok is de reegeit aan het drijven. Dit is uniek. Dit zullen weinig mensen hebben gezien." Behalve wild, waaronder een zeldzame zwarte reebok, zien we nog andere interessante dingen, zoals hennepafval in plastic zakken, gewoon langs de kant van

een weiland geloosd. Het laat zien dat het werk van een jachtopzichter, die in Flevoland tevens buitengewoon opsporingsambtenaar is, steeds gevarieerder en ook gevaarlijker wordt. Hij heeft te maken met stropers, plezierjagers – "stedelingen die voor de lol en illegaal in het weekend hier naar toe rijden om te jagen" – en makers van xtc die hier hun laboratoriumafval lozen.

Maar het gaat ons om de ganzen. Zo op de vroege ochtend zijn er nog weinig te zien. "Ze moeten nog ontwaken," zegt Postma. Dat ontwaken gebeurt vooral in de Oostvaardersplassen, het 5600 hectare grote natuurgebied, moeras met plassen, rietvelden en wilgenbossen, ontstaan na de drooglegging van de Flevopolder in 1968, en ideaal voor ganzen. Daar zijn we inmiddels gearriveerd. Postma zet de auto stil bij een hoog uitkijkpunt aan de rand van dit natuurgebied, waar ook enkele andere vroege wildspotters hun verrekijker in de aanslag hebben. Links in ons gezichtsveld graast een groepje runderen,

in het midden staan edelherten en heel in de verte zien we een kudde paarden. Bijzonder om te zien. De nieuwe wildernis. Hoewel de belevenis hier iets anders is dan in de gelijknamige documentaire. Tussen het hek en de verhoging waar wij staan raast de trein tussen Almere en Lelystad twee keer per uur voorbij. Achter ons is de A6 hoorbaar en als we ons omdraaien ook zichtbaar. Aan de andere kant wordt het gebied begrensd door de N701 en het Markermeer. En dan ligt het ook nog ingeklemd tussen Almere en Lelystad. Een nieuwe wildernis? Mwa, misschien toch meer één grote veredelde dierentuin. Hans Postma wil dat best beamen. "Echte natuur, nee dat is het niet."

De runderen, edelherten en wilde paarden zijn ingesloten. De ganzen daarentegen – en andere vogels, zoals aalscholvers en lepelaars – kunnen vrij in en uit vliegen. En doen dat ook. De Oostvaardersplassen mag dan een voedselparadijs en rustplaats zijn voor de ganzen, maar ze vliegen ook graag naar de sappige weilanden die in de buurt liggen. Ernsten: "Verandering van spijs doet eten. Dicht bij de Oostvaardersplassen is er voor hen een diversiteit aan eten." Een van de taken van Postma is om die ganzen vervolgens weer terug te jagen naar de Oostvaardersplassen.

VOLGENDE PLAAGDIER

We rijden een 'eigen weg' op – het aangelegde Flevoland heeft veel eigen wegen die bij boerderijen horen – en zien in de verte in een akkerland een vrouw heen en weer lopen, druk bewegend met haar armen. "He, daar heb je Helga," zegt Postma. "Die is vroeg opgestaan." Om de ganzen te verjagen, legt hij ons uit. Dat doet ze boe roepend en bewegend. Postma stopt en roept haar toe: "Zal ik je helpen?" En wijst op zijn geweer. Hij bedoelt door het afschieten van een lichtspoorpatroon. Maar het hoeft al niet meer, de ganzen zijn vertrokken. Helga

had duidelijk niet op bezoek gerekend en heeft snel iets aangetrokken. Postma legt uit wat boeren zelf kunnen doen om de ganzen weg te houden of te verjagen, behalve vroeg opstaan zoals Helga. "Van alles. Plastic, vlaggen of linten ophangen, een knalapparaat of gaskanon neerzetten die om de zoveel tijd afgaat. Maar ja, dan heb je soms ook weer burens die het kanon vernietigen vanwege de geluidsoverlast. Boeren zijn ook wettelijk verplicht om maatregelen te nemen. En wij moeten ze motiveren en activeren." Of ze bellen Faunabeheer Flevoland. En dan komt hij met zijn lichtspoorpatronen.

En zou vuurwerk helpen? "Zeker," zegt Postma, "maar dat mag je in Nederland alleen afsteken tussen 31 december vanaf 18.00 uur tot 1 januari 2.00 uur." Helga: "En dan zijn de ganzen er natuurlijk niet."

We rijden verder en Postma laat zien hoe dat gaat, zo'n lichtspoorpatroon, in een veld vol ganzen. Hij schiet en de ganzen vliegen massaal en luid gakkend op. Weg zijn ze, liefst richting Oostvaardersplassen. Alleen in het uiterste geval worden (grauwe) ganzen afgeschoten en daar is Flevoland trots op.

Het totale afschot is circa 600 ganzen per jaar. Postma: "En het afschieten werkt zo afschrikwekkend, dat de rest ook wegblijft."

Vergassen doet Flevoland vooralsnog niet. Daar is Ernsten blij mee. "Vergassen stuit mij persoonlijk tegen de borst. Er is ook relatief weinig schade," zegt Ernsten. "De afgelopen jaren gemiddeld 50.000 euro per jaar." Die wortels van afgelopen weekend zijn een uitzondering. Zoals hij het ziet is de overheid te laks geweest. Ze hebben niet opgelet toen de gans een beschermde diersoort werd. En hij ziet het volgende 'plagddier' zich al aandienen. "De bever. Die is ontsnapt uit Natuurpark Lelystad. We hebben nu al klachten daarover binnen gekregen. Het dier heeft geen natuurlijke vijanden." Want natuur in Nederland, het blijft moeilijk een evenwicht te vinden. ■

ERNSTEN ZIET HET VOLGENDE 'PLAAGDIER' ZICH AL AANDIENEN: DE BEVER

SLECHTS 600 DODE GANZEN PER JAAR

Peter Postma & Partners

www.tcm.nl